

زیبایی در انتخاب همسر و ارتباط آن با آرایش دختران مجرد

دلیل آرایش و زینت کردن دختران و زنان متفاوت است؛ ولی مهم‌ترین دلیل گرایش بیش از حد و اندازه عرف بعضی از دختران و خانم‌ها به آرایش و زینت کردن در مکان‌های اجتماعی و عمومی، توهم خود زشت پنداری است.

خبرگزاری رسا - دلیل آرایش و زینت کردن دختران و زنان متفاوت است؛ ولی مهم‌ترین دلیل گرایش بیش از حد و اندازه عرف بعضی از دختران و خانم‌ها به آرایش و زینت کردن در مکان‌های اجتماعی و عمومی، توهم خود زشت پنداری است. امروزه سن ازدواج در جاهای مختلف کشورمان روند صعودی به خودش گرفته است و به طبع دختران نیز دیرتر ازدواج می‌کنند. البته علل و عوامل مختلفی می‌تواند در تاخیر ازدواج جوانان نقش داشته باشد.

اما متأسفانه در میان مردم جامعه ما یک قانون نانوشته‌ای وجود دارد و آن این است که عیار و ارزش دختر را به تعداد خواستگاران نسبت می‌دهند؛ بدین معنی که هر دخترخانمی که تعداد خواستگاران بیشتر باشد، مشخص می‌شود که دختر خوب و دارای اصل و نسبی است؛ ولی اگر دخترخانمی در موقع متعارف ازدواج نکند یا خواستگاران زیادی نداشته باشد، این‌گونه تلقی می‌شود که این دخترخانم خوب نیست یا با اصل و نسب نیست و یا به هر حال مشکل دارد که خواستگاران کمی دارد. جدا از اینکه داشتن خواستگاران کم، در بعضی از مناطق بیشتر معلول علل بیرونی است و نه درونی.

در چنین شرایطی متأسفانه دختر خانم‌ها و خانواده‌هایشان روز به روز نا امیدتر، مضطرب‌تر و نگران از آینده مبهم خود هستند و اعتماد به نفس خود را در زمینه ازدواج، به کلی از دست می‌دهند.

معمولاً، دخترخانم‌ها در برابر این موضوع، یعنی نداشتن خواستگار، به سه صورت واکنش نشان می‌دهند؛ برخی‌ها که از همان اول ناامید می‌شوند و دست به هیچ کاری نمی‌زنند. برخی‌ها هیچ‌گاه ناامید نمی‌شوند و با این شرایط کنار آمده و منتظر فراهم شدن فضا و شرایط مناسب می‌شوند. اما برخی‌ها هم مدام در تلاش هستند تا به هر نحو و قیمتی که شده، شرایط خود را تغییر بدهند و بتوانند ازدواج کنند. همان‌طور که اشاره شد، عوامل مختلفی [از جمله عوامل فردی و بیرونی] در به وجود آمدن چنین شرایطی و تاخیر ازدواج در میان دختران نقش دارد؛ یکی از آن عوامل مهم و بیرونی این مسأله، آن است که متأسفانه امروزه یکی از ملاک‌های ازدواج، یعنی زیبایی و جمال به فراتر از یک ملاک در میان آقاپسرها و خانواده‌هایشان تبدیل شده است. به طوری‌که یک دخترخانم خوب و مناسب، علاوه بر خانه‌داری و... باید دختری زیبا، خوش اندام، خوش ظاهر باشد و همین امر موجب شده که دخترخانم‌هایی که از زیبایی کمتری برخوردار هستند، با مشکل نداشتن خواستگار مواجه شوند.

چه بسا، علت اینکه زیبایی و ظاهر دخترخانم، برای عده‌ای از آقاپسرها و خانواده‌هایشان، فراتر از یک ملاک تبدیل شده، بتوان آن را در نقش رسانه‌ها در جامعه به ویژه رسانه‌های برون مرزی جستجو کرد. در دوره و زمانه‌ای که شبکه‌های ماهواره‌ای حتی به زندگی روستاها و عشایر کشور نیز رسوخ پیدا کرده و بیرون هر کلبه و چادری می‌توان رد پای دیش را پیدا کرد، دیگر نمی‌توان از تأثیرات منفی فرهنگ القایی آن صحبتی به میان نیاورد. همین القائات موجب شده است که یک زن ایده‌آل همان بازیگر، مانکن و خواننده‌ای باشد که ساعت‌ها زمان صرف آرایش خود کرده و از جراحی‌های زیبایی مختلفی جهت تغییر صورت و اندامش استفاده کرده است. همین ملاک زیبایی و خوش ظاهر بودن، موجب شده است که متأسفانه برخی از دخترخانم‌های جوان، در پی همسریابی، راه را اشتباه رفته و سرنوشت و روش زندگی خود را تغییر دهند.

مسابقه انتخاب

تلاش و تکاپو برای بالا بردن درصد موفقیت در به دست آوردن فرصت‌های زندگی، می‌تواند از جمله دلایل آرایش و زینت کردن برخی از دختران جوان باشد. ازدواج با فرد ایده‌آل، همواره از جمله مهم‌ترین موفقیت‌هایی است که بسیاری از دختران جوان جامعه به دنبال به دست آوردن آن هستند. لذا آرایش کردن به تعبیر خودشان شانس آنان را در به دست آوردن این موقعیت بالا می‌برد؛ زیرا آرایش با خود زیبایی می‌آورد و زیبایی هم شانس انتخاب شدنشان را افزایش می‌دهد.

این‌گونه افراد معتقد هستند از آنجایی که امروزه پسران جوان، خود به تنهایی همسر انتخاب می‌کنند، ظاهر و چهره دختران و به عبارتی زیبایی آنان، ملاک و معیار مهمی جهت انتخاب همسر شده است؛ به همین منظور آنان نیز برای به دست آوردن همسر ایده‌آل خود و برنده شدن در «مسابقه انتخاب» ناچار هستند که خود را آرایش کنند.

رویا دختر مجردی است که تقریباً 27 سال سن دارد و شاغل است. او می‌گوید: مردم، اگر دختری را بدون آرایش ببینند، تصور می‌کنند که زیبا نیست. من هم بالاخره باید ظاهر و چهره‌ام در سطح جامعه و محیط کارم، به گونه‌ای باشد که هر کسی قصد ازدواج داشت، تمایل داشته باشد به من پیشنهاد ازدواج دهد؛ ولی اگر من متاهل بودم، دلیلی برای آرایش کردن خود نمی‌دیدم.

نقش زیبایی در ازدواج و حد و اندازه آن در انتخاب همسر

امروزه مرد و زن نمی‌توانند ازدواج کنند، بدون اینکه چهره همسرشان را پسندیده باشند. مطمئناً گر چه ظواهر بعد از طی شدن مدتی از زندگی مشترک برای افراد عادی می‌شود، ولی در مرحله اول و انتخاب، بسیار مهم است که افراد بتوانند با ظاهر، چهره و حرکات همسرشان کنار بیایند نه اینکه آن را تحمل کنند.

بنابراین هنگامی که از زیبایی همسر سخن به میان می‌آید، منظور ظاهر و قیافه ایده‌آل و بی‌عیب و نقص نیست، بلکه زیبایی در انتخاب

همسر در واقع همان ضرب المثل علفی است که باید به دهان بز شیرین بیاید.

گرچه زیبایی ظاهر و پسند قلبی طرف مقابل یکی از ملاک‌های انتخاب همسر است، ولی نباید فراتر از یک ملاک برای ازدواج تبدیل شود؛ به طوری که دیگر ملاک‌ها را تحت الشعاع خود قرار دهد. بلکه هنگام انتخاب همسر باید هر دو بُعد زیبایی (زیبایی صوری و ظاهری یا تناسب اندام) و (زیبایی باطنی یا معنوی و فرهنگی) ترکیب شود.

بر اساس آموزه‌های دینی نیز یکی از ملاک‌ها، پسند قلبی و پسند ظاهر طرف مقابل است. منظور از پسند قلبی نیز این است که بعد از بررسی وجود تناسب، شایستگی و پاکی در طرف مقابل، فرد او را برای ازدواج مناسب ببیند و از جهت قلبی تمایل به ازدواج با او را داشته باشد و این علاقه به طور تدریجی با مشاهده عملی تناسب‌ها و شایستگی‌های طرف رو به افزایش می‌رود و به عشق پایدار مبدل می‌شود.

این مقدار علاقه، حداقل مقدار لازم برای ازدواج است؛ چون اگر علی‌رغم دیدن نقاط مثبت در طرف مقابل، این پسند و علاقه حداقلی در او ایجاد نشود، احتمال دارد که در طول زندگی هم به وجود نیاید و زندگی منجر به شکست شود.

در روایتی از امام صادق (ع) نقل شده است که ابن ابی یعفور می‌گوید: «به حضرت صادق (ع) عرضه داشتم، من برای ازدواج زنی را انتخاب کرده‌ام و پدر و مادرم دیگری را، تکلیف من چیست؟ فرمود: آن را که خودت دوست داری اختیار کن و آن را که پدر و مادر پسندیده‌اند رها کن.» [1]

پس مقدار لازم زیبایی ظاهری و پسند قلبی بعد از بررسی وجود تناسب و شایستگی‌ها، این است که فرد تمایل به ازدواج با فرد مورد نظرش را داشته باشد و لازم نیست که طرف مقابلش ملکه زیبایی و یا زیبایی که با آرایش به دست می‌آید، داشته باشد. چه بسا گاهی این زیبایی‌های فوق‌العاده در فرد باعث به اشتباه افتادن در انتخاب و شناخت می‌شود؛ زیرا اولاً به دلیل ایجاد عشق و علاقه به زیبایی طرف مقابل، شناخت فرد کم می‌شود و مانع از کنجکاوی و شناخت بیشتر در مسائل دیگر می‌شود. ثانیاً به دلیل جذابیت ظاهری و خوب جلوه دادن خود، امکان به خطا رفتن شناخت نیز بسیار زیاد است و اصطلاحاً فرد همه ویژگی‌های شخصیتی، اخلاقی، فرهنگی و خانوادگی دخترخانم را بسیار خوب تلقی می‌کند.

البته زیبایی، جمال ظاهری و پسند قلبی، لازم است در کنار دیگر ویژگی‌ها و ملاک‌ها، مورد توجه و بررسی قرار گیرد، نه به طور مستقل؛ زیرا زیبایی ظاهری و داشتن تناسب اندام، بدون در نظر گرفتن دیگر تناسب‌ها لازم‌مانند اخلاق، اعتقاد، فرهنگ، افکار و رفتار او، آفتی خطرناک و بلایی است رسواگر که اگر با میانی و ارزش‌های دینی پیوند نخورد، به زودی ناپایدار خواهد بود.

پیامبر اکرم (ص) در این باره نیز فرموده است: «مَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً لَا يَتَزَوَّجُهَا إِلَّا لِجَمَالِهَا لَمْ يَرَ فِيهَا مَا يُحِبُّ؛ کسی که با زنی ازدواج کند و ازدواج نکرده باشد، مگر برای زیبایی آن زن، آنچه را که دوست می‌دارد در او نخواهد دید.» [2]

گرچه داشتن ملاک زیبایی، امری است نیکو و باید در انتخاب همسر به آن توجه کرد، اما نباید از حد معمول خارج شود و به صورت فرد مشکل پسند، خود را نشان دهد و انسان را از ازدواج به موقع باز دارد؛ بلکه اگر طرفین از زیبایی نسبی برخوردار بودند و دین و اخلاق همدیگر را قبول داشتند، بهتر است بعد از تحقیقات و شناخت کافی [در همه زمینه‌ها] از همدیگر، با توکل بر خداوند و راهنمایی و ارشاد والدین و صاحب نظران، با همسر مورد نظر ازدواج کنند. مطمئناً عقل، ایمان، اخلاق نیک و داشتن خانواده با اصل و نسب، بسیاری از کمبودها را جبران می‌نماید.

اما اگر زیبایی و جمال، ملاک اصلی و مستقل در انتخاب همسر قرار گیرد، می‌تواند عواقب و پیامدهای زیر را به دنبال داشته باشد؛

1. زیبایی و جمال، با گذشت زمان در معرض از بین رفتن قرار می‌گیرد؛ لذا اگر مرد به خاطر زیبایی و جمال با دختری ازدواج کند، به مرور زمان نسبت به او دلسرد خواهد شد.

2. زیبایی و جمال یک امر نسبی است. پس فرد هر چقدر از زیبایی و جمال برخوردار باشد، افرادی زیباتر از او نیز وجود دارند و ممکن است فرد با دیدن آنان احساس سرخوردگی بکند.

3. تناسب نداشتن در زیبایی مثلاً یکی از طرفین بسیار زیبا باشد و دیگری از جهت زیبایی با او تناسبی نداشته باشد که در آن صورت ممکن است به ناتوانی‌های جنسی در روابط زناشویی منجر شود.

حد و اندازه آرایش دختران جوان و مجرد

با توجه به نکاتی که در زمینه زیبایی و جمال گفته شد، آیا بانوان مسلمان می‌توانند، در برابر مردان نامحرم آرایش داشته باشند؟ اصلاً حد و اندازه این آرایش چقدر است؟ اگر آرایش خانمی در حدی باشد که اگر کسی نگاهش به این خانم آرایش کرده بیافتد نظرش جلب شود، جایز است؟ آیا دختر خانم می‌تواند در جلسه خواستگاری، آرایش کرده حضور داشته باشد؟

مطمئناً آرایش کردن [به معنای زینت کردن خود] خواه در میان زنان و خواه در میان دختران، اگر مستلزم مفسده و یا در معرض نگاه نامحرم شود، بر اساس فقه اسلامی جایز نیست. [3]

بنابراین آرایش و زینت کردن دخترخانم در جلسه خواستگاری هر چند آرایش غلیظی هم نکرده باشد، اگر مستلزم مفسده و یا نگاه نامحرم باشد، در آن صورت آرایش این دخترخانم در چنین جلسه‌ای جایز نیست.

از طرفی متأسفانه تعداد قابل توجهی از زنان امروزی، وقتی می‌خواهند به بیرون از منزل بروند و یا در مجلس و مهمانی شرکت کنند، آرایش بعضاً غلیظی انجام می‌دهند، بهترین لباس‌ها را می‌پوشند، ولی وقتی که به منزل برگشتند، فوراً لباس‌های زیبا را از تن خارج کرده، لباس‌های معمولی می‌پوشند. در حالی که در خانه آن‌گونه مقید به پاکیزگی و نظافت نیستند، آرایش و زینت نمی‌کنند، همچنان که زن لازم است در خانه و برای همسر خود که شریک زندگی و یاور و مونس دائمی اوست، زینت و دلربایی کند.

توهم خود زشت پنداری

همواره در طول تاریخ خانم‌ها و آقایان بر اساس شرایط روز، خود را آرایش و زیباتر می‌کردند؛ ولی معمولا آرایش و زینت کردن در میان زنان از استقبال چشمگیری‌تری برخوردار بوده است. از منظر روانشناسی، دلیل آرایش و زینت کردن دختران و زنان متفاوت است؛ ولی مهم‌ترین دلیل گرایش بیش از حد و اندازه عرف بعضی از دختران و خانم‌ها به آرایش و زینت کردن در مکان‌های اجتماعی و عمومی، توهم خود زشت پنداری است.

بعضی از زنان و دخترخانم‌ها تصور می‌کنند که با آرایش غلیظ و بیش از اندازه و غیرمتعارف، معایب چهره و ظاهرشان پوشیده می‌شود. در حالی که 85 درصد لوازم آرایش موجود در بازار ایران، تقلبی است و آسیب‌های جبران ناپذیری می‌تواند برای پوست بدن آن‌ها داشته باشد.

جالب است که بر اساس تحقیقاتی که به عمل آمده است، یکی از دلایل خودزشت پنداری، مجرد بودن است. معمولا خانم‌هایی که ازدواج کرده‌اند، دید مثبت‌تری نسبت به ظاهر و اندام خود دارند؛ ولی برعکس داشتن احساسات منفی در میان افراد مجرد، تقریباً روال همیشگی و دائم پیدا می‌کند.

تأثیر رسانه در توهم خودزشت پنداری

«کارکرد بیشتر رسانه‌های امروزه به ویژه ماهواره این است که به تدریج سبک و روش زندگی انسان‌ها را تغییر دهند؛ لذا به دنبال ارائه سبکی از زندگی هستند که بتوانند آن را در جامعه خودشان نهادینه بکنند.» [4]

چه بسا، یکی از دلایل مهمی که در سال‌های اخیر موجب گسترش روز افزون گرایش به لوازم آرایشی و جراحی‌های پلاستیکی در کشور شده، استفاده برنامه‌ها و فیلم‌های ماهواره‌ای از زنان و دختران آرایش کرده است.

وقتی در برنامه‌های ماهواره‌ای حتی در پیام‌ها و تبلیغات تجاری، مدام از خانم‌هایی استفاده می‌شود که با آرایش و گریم‌های بسیار حرفه‌ای به کلی تغییر کرده و زیبا نشان داده می‌شوند، مسلماً در نگاه و طرز فکر پسر جوان و مجرد اثرگذار است؛ به طوری که در انتخاب ظاهر، نهایت وسواس را به خرج می‌دهد. زنان و دختران نیز به مرور زمان و با مقایسه خود، کم کم به این باور می‌رسند که آن‌ها از زیبایی کافی برخوردار نیستند و یا از زیبایی کمتری برخوردار هستند؛ لذا با الگوبرگشتن از مدل و هنرپیشه‌های فیلم و سریال‌ها، به دنبال استفاده بیش از حد لوازم آرایشی می‌روند.

منابع:

- [1]. الکافی، ج 5، ص 401.
 - [2]. وسائل الشیعه، ج 3، ص 6.
 - [3]. آیت الله خامنه‌ای، استفتاءات جدید، حجاب و پوشش / استفتاءات آیت الله سیستانی / برگرفته از سایت آیت الله بهجت (ره) / استفتاءات جدید آیت الله مکارم شیرازی، ج 1، ص 235 / جامع المسائل (فارسی - فاضل)، ج 2، ص 404 / استفتاءات جدید آیت الله تبریزی (ره)، ج 2، ص 360.
 - [4]. خانواده پویا، ج 10، ص 11.
- عقیل مصطفوی مجد